Заключени семена

Кой печели и кой губи, когато ГМО се патентоват?

БРИФИНГ | Декември 2024

БРИФИНГ | Декември 2024

за **хората** | за **планетата** | за **бъдещето**

Агролинк

Кой печели от засиления контрол върху патентната среда?

Тримата големи

Трите големи биотехнологични корпорации - Corteva, Bayer и Chem China/Syngenta - имат значителна полза от закона за дерегулиране на новите ГМО. Ако техните нови ГМО успеят, те могат да предизвикат вълна от патентовани растения по европейските полета. Например Chem China/Syngenta се хвали как комбинацията от нови ГМО и патенти върху тях позволява да се използва „потенциалът на технологиите, базирани на CRISPR, чрез платформата за съвместни иновации“ за необходимите иновации в селскостопанския сектор.[1]

Въпреки че позицията на Euroseed, лобистката група на всички селекционери,[2] е по-скромна, остава фактът, че предложените патенти далеч надхвърлят редактирането на гени. Те са умишлено широки, като обхващат признаци, получени не само в резултат на редактиране на генома, но и от класическа селекция и дори от естествени процеси. Чрез патентоването на признаци, които се появяват по естествен път или чрез класически методи на селекция, Голямата тройка ще може да претендира за собственост върху естествени семена и продукти от класическа селекция, блокирайки достъпа на малките и средните селекционери до тези ресурси. Тази корпоративна стратегия им позволява да печелят от продажбата на патентовани продукти или от лицензирането на технологията на други лица.[3]

Кой губи?

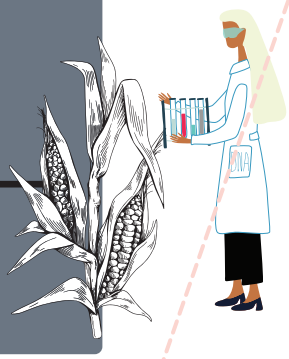

1. Малки и средни селекционери

В ЕС селекционерите исторически са се възползвали от „привилегията на селекционера“, която осигурява свободен достъп до генетичен материал за разработване на нови конвенционални или биологични сортове култури, подкрепена от закони за защита на собствеността върху сортовете растения, предназначени да възнаградят усилията на селекционерите. Въпреки това, с натиска на големите агрохимически корпорации за дерегулиране на новите ГМО и въвеждане на вече патентовани растения, селекционерите вече ще бъдат принудени да подписват лицензионни споразумения с агрохимически гиганти като Corteva, ако искат да използват технологии за редактиране на гени като CRISRP. Тази промяна ще промени пейзажа на защитата на интелектуалната собственост, като затвърди корпоративния контрол върху европейския сектор на растениевъдството.[4]

Патентите върху семена намаляват достъпа до размножителен материал, като значително възпрепятстват способността на селекционерите да се адаптират към нови предизвикателства, като например нововъзникващи болести и екстремни климатични условия.

Например, корпорацията KWS притежава патент за студоустойчива царевица (EP 3380618). Тази царевица е разработена с помощта на класически методи на селекция, но по-късно е въведена случайна мутагенеза „отгоре“, за да се създаде илюзията за техническо изобретениех.[5] Холандски селекционер на царевица вече е засегнат от този патент, като се бори да получи правна яснота дали неговата царевица все още може да се използва за по-нататъшно отглеждане и дали може да продава семената си, без да нарушава патентната претенцияхі.[6]

Този, който контролира достъпа до семена, има властта да определя бъдещето на селекционния сектор. Макар че малките и средните селекционерски компании в миналото са играли жизненоважна роля в разнообразния селскостопански пейзаж на Европа, тези нови патенти ще ограничат достъпа им до генетичен материал, като в крайна сметка ще консолидират контрола в ръцете на големите корпорации.

Коалицията „Без патенти върху семената“ изброява последиците за конвенционалните селекционери:[7]

- един единствен сорт може да се нуждае от няколко лиценза, преди да започне да се предлага на пазара;
- не е ясно кои патенти в крайна сметка ще бъдат най-подходящи и следователно не е ясно към кой патентопритежател трябва да се обърнат за лиценз;
- разходите за някои от лицензите са много високи, особено за по-малките селекционери;
- дори и да не се налагат разходи, по-малките селекционери на растения ще се нуждаят от договори с притежателите на патенти, като по този начин създават нови зависимости от големи корпорации като Bayer, BASF, Syngenta и KWS.

Освен това, лицензионните платформи предложени от индустрията като решение, не могат да решат проблемите: може да са необходими няколко лицензионни договора с няколко компании, за да се произвеждат желаните признаци, като по този начин отново силно се увеличава зависимостта от големите компании. В резултат на това правната несигурност и заплахата от понасяне на високи разходи вероятно ще им попречат да отглеждат желаните сортове.

Тези лицензионни платформи се популяризират от Euroseeds и например от Syngentai.[8]

2. Заключения

Тъй като патентите за редактиране на гени размиват границите между конвенционалната селекция и генното инженерство, техният обхват се разширява до култури, които традиционно са изключени от такъв контрол, което допълнително засилва корпоративния контрол върху европейската хранителна система.

Освен ако ЕС и Европейското патентно ведомство не решат въпроса с патентите за основни биологични процеси и не въведат конкретни ограничения върху новите патенти за ГМО, всеки опит за премахване на регулациите върху тези нови ГМО ще ограничи достъпа на земеделските стопани до семена, способни да се адаптират към нови предизвикателства, като например екстремни климатични условия. Селекционерите ще бъдат принудени да водят дълги преговори с шепа мощни агрохимически корпорации, за да запазят правото си да работят с генетичен материал, независимо дали е разработен чрез конвенционално размножаване или чрез генно редактиране.

Понастоящем само няколко корпорации контролират повече от 60% от световния пазар на семена за търговски цели.[9] Гигантите в биотехнологичната индустрия, особено Corteva, са си осигурили значителен контрол върху патентите за някои техники за редактиране на гени, наречени CRISPR (Clustered Regularly Interspaced Short Palindromic Repeats), разширявайки контрола си върху патентната среда в областта на растенията,[10] Макар че патентованите семена играят ограничена роля в секторите на селекцията и земеделието в Европа, това се променя с разработването на нови ГМО и ще засили още повече корпоративния контрол върху земеделските производители и селекционерите.

Въпросът за патентите за нови ГМО и тяхното въздействие върху сектора на развъждането и достъпа на земеделските стопани до семена заема централно място сред лицата, вземащи решения в ЕС, в дискусиите относно дерегулирането на новите ГМО.[11] Текстът, договорен от Парламента на ЕС,[12] и проектът на министрите на земеделието обаче не предлагат реално решение на тези проблеми.[13]

Заключения

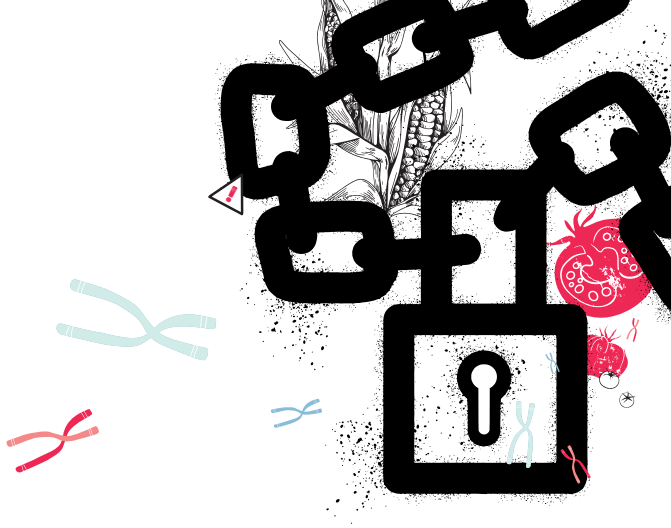

Тъй като патентите за редактиране на гени размиват границите между конвенционалната селекция и генното инженерство, техният обхват се разширява до култури, които традиционно са изключени от такъв контрол, което допълнително засилва корпоративния контрол върху европейската хранителна система.

Освен ако ЕС и Европейското патентно ведомство не решат въпроса с патентите за основни биологични процеси и не въведат конкретни ограничения върху новите патенти за ГМО, всеки опит за премахване на регулациите върху тези нови ГМО ще ограничи достъпа на земеделските стопани до семена, способни да се адаптират към нови предизвикателства, като например екстремни климатични условия. Селекционерите ще бъдат принудени да водят дълги преговори с шепа мощни агрохимически корпорации, за да запазят правото си да работят с генетичен материал, независимо дали е разработен чрез конвенционално размножаване или чрез генно редактиране.

Endnotes:

1 https://www.syngentagroup.com/newsroom/2024/syngenta-opens-rights-genome-editing-and-breeding-technologies-boost-agricultural-0

2 Euroseeds, *Position: Euroseeds View on Intellectual Property,* https://euroseeds.eu/app/uploads/2024/06/24.0386.3-Euroseeds-view-on-IP.pdf)

3 https://friendsoftheearth.eu/publication/how-biotech-giants-use-patents-new-gmos-to-control-the-future-of-food/

4 https://www.testbiotech.org/wp-content/uploads/2021/06/Patents_on-new-GE.pdf

5 The patent explicitly states conventional breeding and usage of the existing biological diversity is the real source of this 'invention': on page 27, a short summary of the examples shows that further crossing and selection are sufficient to achieve the desired plants. https://www.no-patents-on-seeds.org/en/maize-cold-resistance

6 https://www.no-patents-on-seeds.org/en/opposition

7 https://www.no-patents-on-seeds.org/sites/default/files/news/How%20CRISPR%20patents%20block%20conventional%20breeding.pdf

8 https://www.syngentagroup.com/newsroom/2024/syngenta-opens-rights-genome-editing-and-breeding-technologies-boost-agricultural-0.

9 https://www.etcgroup.org/content/food-barons-2022

10 *EXPOSED: How Biotech Giants Use Patents and New GMOs to Control the Future of Food,* (10/2022) Friends of the Earth Europe, https://friendsoftheearth.eu/wp-content/uploads/2022/10/G2_BIOTECH_GIANTS_EXPOSED.pdf

11 The EU Commission published its law to deregulate most news GMOs in July 2023. *Proposal for a Regulation of The European Parliament and of the Council on plants obtained by certain new genomic techniques and their food and feed, and amending Regulation (EU) 2017/625* https://food.ec.europa.eu/plants/genetically-modified-organisms/new-techniques-biotechnology_en (European Commission, 2023). The European Parliament agreed its position beginning of 2024, following widely the Commission proposal but suggested to limit patents on new GMOs

12 https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240202IPR17320/new-genomic-techniques-meps-back-rules-to-support-green-transition-of-farmers

13 https://www.martin-haeusling.eu/images/Legal_study_possibillities_for_a_bio_patent_reform_parliamentary_Group_B%C3%BCndnis90DieGr%C3%BCnen.pdf

Текст: Mute Schimpf. **Редакция:** Joseph Attlee, Gaelle Cau.
Декември 2024. Дизайн: contact@onehemisphere.se **Визии:** © Shutterstock.

„Приятели на Земята - Европа" благодари за финансовата помощ на Европейската комисия (програма LIFE). Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Friends of the Earth Europe. Той не отразява непременно мнението на гореспоменатия финансиращ орган. Финансиращият орган не носи отговорност за използването на съдържащата се в него информация.

https://agrolink.org/bg

за **хората** | за **планетата** | за **бъдещето**

Сдружение АГРОЛИНК
Бул. "Янко Сакъзов" 50
1504 София, България

agrolink@agrolink.org
www.facebook.com/profile.php?id=100067025146726
www.youtube.com/@AgrolinkBulgaria